

Traficom
TRAFICOM/359998/03.06.03/2023

Lausunto
14.9.2023

Rautateiden tavaraliikennepalveluiden käyttäjien edustajien kuuleminen 2023

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry (SHLL) edustaa huolinta- ja logistiikka-alan yrityksiä, jotka yhdessä vastaavat valtaosasta Suomen ulkomaankaupan tuotteiden vienti- ja tuontikuljetuksista sekä niihin liittyvistä kotimaankuljetuksista sekä lisäpalveluista kaikissa liikennemuodoissa. SHLL:n jäsenistöön kuuluu myös merkittäviä kotimaan maantierahtiliikennettä ja terminaalitoimintaa hoitavia yrityksiä.

1. Palveluiden saatavuus ja asiakaslähtöisyys

Suomessa rautateitse kuljetetaan pääosin teollisuuden massavolyymeja sekä hinnaltaan matala-arvoisia tuoteryhmiä. Kuljetusreitit ovat vakioituja eikä niihin saada joustavasti yhdistettyä esim. erityyppisten kuljetusyksiköiden kuten konttien ja trailerioiden tai laajempien asiakas- ja tuoteryhmien kuljetuksia.

Suomessa ei ole rautatieliikenteen palveluita tarjolla kontti- ja traileriliikenteelle ollenkaan, minkä vuoksi esimerkiksi satamien kautta saapuva ja lähtevä kontti- ja traileriliikenne hoidetaan aina rekoilla riippumatta välimatkasta. Satamiin saapuva massatavara taas kulkee junalla kontitettavaksi satamaterminalleihin.

Muissa Pohjoismaissa ja Euroopassa rautatieyhtiöt ja rautatieliikenteeseen keskittyneet huolitsijat tarjoavat rautatiekuljetuksia myös yksittäisille kuljetusyksiköille, mutta Suomesta tämä toiminnallisuus puuttuu kokonaan. Rautatiekuljetusten järjestäminen itsessään on vaivatonta. Rautatieyhtiöt järjestävät kuljetukset ja niihin liittyvät viranomais- ja lisäpalveluprosessit jokainen itsenäisesti.

2. Palveluiden hinnoittelu

Kohdassa 1 kuvatun haasteen eli rautatieliikenteen suppean palveluvalikoiman takia on mahdoton arvioida Suomen rautatieliikenteen todellista kilpailukykyä muihin kuljetusmuotoihin nähden.

Isolle volyymille eli ns. kokojunakuljetuksille rautatiekuljetus on käytännössä ainoa mahdollinen kuljetusmuoto, kun huomioidaan kustannukset ja kapasiteetti. Pienemmillä vaunuryhmillä tai kuljetustarpeissa, joissa rahti on lastattu konttiin, jää rautatiekuljetus maantiekuljetusta kalliimmaksi tai ei ole ollenkaan mahdollinen.

Rautatieliikenteen kilpailukykyä tulisi parantaa panostamalla laajempien palvelukokonaisuuksien kehittämiseen eri kuljetusmuotoja- ja kuljetusyksiköitä yhdistäen/hyödyntäen, laajentaa kotimaan rautatieliikenteen palveluita ulottumaan myös osaksi muihin Pohjoismaihin suuntautuvaa liikennettä ja tehdä yhteistyötä muiden valtiollisten rautatieyhtiöiden sekä kansainvälisesti toimivien rautatieoperaattoreiden kanssa.

3. Toiveet palveluiden tulevaisuuden näkymiin

- Rautateillä tulisi olla mahdollista kuljettaa pienempiä tavarakeriä, kontteja ja trailereita.
- Tarvitaan logistiikkaoperaattoria tai rautatietoimijaa, joka yhdistää eri kuljetusmuodot kokonaisvaltaiseksi palvelukokonaisuudeksi
- Tarvitaan rautatiekuljetuksia satamista laajemmin eri kohteisiin Suomessa
- Säännöllinen poikittaisliikenne muihin Pohjoismaihin Tornio-Haaparanta rajan kautta, mikä edellyttää yhteistyötä Ruotsin rautatieoperaattoreiden kanssa
- Kaivataan kilpailukykyistä hinnoittelua maantierahtiin verrattuna

4. Terminaalipalveluiden toimivuus

- Rautatieyhtiöt eivät aktiivisesti tarjoa terminaalipalveluita kuljetettaville vaunuille, vaan terminaalitoimintoja lähtö- ja saapumispaikoissa hoitaa tyypillisesti ulkopuolinen toimija.
- Rautatiekuljetusten lähtö- ja päätepisteet eivät yleensä ole terminaalialueita vaan esim. tehdasalueita, joissa loppuasiakas itse purkaa / lastaa junanvaunut

5. Muita näkemyksiä:

- Rautatiekuljetuksia pidetään vielä kankeana, hitaana ja kuljetusaikaan nähden kalliina palveluna
- Rautatieyhtiöiden ja operaattoreiden tulisi kehittää palveluitaan asiakaslähtöisemmin ja huomioida, että raideliikenteen kehitykseen kannattaa panostaa, sillä tulevaisuuden päästötavoitteet ohjaisivat rahtia merkittävässä määrin rautateille, mikäli vain raideliikenteen operatiiviset toimintaedellytykset ovat kunnossa.

Helsingissä 14.9.2023

Kunnioittaen

SUOMEN HUOLINTA- JA LOGISTIKKALIITTO RY

Petri Laitinen
Toimitusjohtaja